

TORONTAI

Megjelenik naponta reggel. - Szerkesztőség, kiadó-hivatal és nyomda: Beeskerek (Nagybeeskerek), Sepp Kraft (Zápolya) ucca 3. szám. - Telefon 21.

SZOMBAT, 1944 MÁRCIUS 25

73. évfolyam 68. szám

Előfizetésben:

Évente 840 félévre 420
negyedévre 210 havonta 70

A rajna-majnai terület és Frankfurt ellen vezetett támadás során a német éjjeli vadászok és a légvédelem lelőttek 52 ellenséges bombázót

A Führer főhadiszállásáról jelentik.

A véderő főparancsnoksága közli.

A Krim félszigeten Keresnél és a Sivasshidfőnél a németek és románok elhárították a szovjet csapatok támadásait.

Az ukrajnai Bug alsó folyásának hidfője ellen vezetett gyengébb szovjet támadások és néhány átkelési kísérlet sikertelenek maradtak.

Az ukrajnai Bug közép részén és a Dnjeszteren, valamint magán a Dnjeszteren és a Prokurov-Rodi térségben a számbeli túlsúlyban levő ellenséggel a kemény és változatos harcok tovább tartanak. A küzdelmek során a németek szétlőtték 34 szovjet páncélost. Rodewald, egy gránátos ezred hirszolgáltató szakasz altiszte 45 perc leforgása alatt utóharcban szétlőtt 5 szovjet páncélost.

A Kovelt megszálló csapatok ismét visszaverték a bolsevisták támadását és a városba behatolt 10 ellenséges páncélos közül elpusztítottak hatot. Koveltől északnyugatra a németek kemény harcokban megállásra kényszerítették az előretörő ellenséget. Vitebszktől délkeletre meghiúsultak a szovjetcsapatok páncélosoktól támogatott áttörési kísérletei.

A Narva arcvonalon az ellenség többszörösen is sikertelenül támadott. A keleti arcvonal déli szakaszán lefolyt súlyos elhárítóharcokban kiválóan kitüntette magát a Schmidt vezérezredes vezetése mellett a 850. számú gránátos ezred.

Cassinónál, a város északi részében, az ellenség páncélosoktól támogatott támadásai a német összefoglaló védelmitüzében összeomlottak.

Az Adria-tengerparton a németek visszautasítottak ellenséges előretöréseket és rohamcsapat vállalkozásokban a levegőbe röptettek ellenséges támaszpontokat.

Északamerikai bombázó kötelékek március 22-én zárt felhőtakaró kihasználásával, leginkább célzás nélkül, robbanó és gyújtó bombákat dobtak a német Birodalom fővárosának lakónegyedére. Rendkívüli kedvezőtlen elhárító lehetőségek dacára a német légvédelmi tüzéréség lelőtt 19 ellenséges repülőgépet, köztük 13 négymotoros bombázót.

Angol bombázó kötelékek Németország közép részén levő helységek ellen vezetett zavartkeltő

repülés után, elmúlt éjjel terroristámadást intéztek rajna-majnai terület, leginkább a majnai Frankfurt ellen. A városban nagyobb károk keletkeztek. A lakosságnak is volt vesztesége. Német éjjeli vadászrepülők és a légvédelmi tüzéréség lelőtt 55 négymotoros ellenséges repülőgépet.

Becker főhadnagy egy utóraj gépezetője egyetlen harcbanzál-

lás alkalmával lelőtt 5 ellenséges bombázót.

Német harcrepülők sikeresen támadták kijelölt célpontokat London városban.

A német haditengerészet biztonsági járművei a holland tengerparton siker nélkül támadó 3 ellenséges repülőgép közül kettőt lezuhanásra kényszerítettek a harmadikat pedig fölgyújtották.

A Führer a finn-kérdésről nyilatkozott

Stockholm, márc. 24.

A Stockholm Tidningen svéd lap berlini tudósítója azzal a hírrel összefüggésben, hogy a Führer a finn kérdésben Gusztáv Adolf svéd királyhoz fordult, következő választ kapta a Führertől.

„A hírek nem helytállóak. Nem tudom, miért tettem volna olyan lépéseket. Nem tudok arról, hogy a svéd király egyáltalán tett-e lépéseket Finnországban abban az értelemben, de azt sem tudom, mikor kellett volna a svéd királynak lépéseket tennie. De ha meg is történt, akkor is az tisztán svéd ügyben lehetett.”

A tudósítónak azon kérdésére, milyennek itéli a Führer a helyzetet a fegyverszüneti feltételek alapján, a válasz így szólt:

„A Szovjet részéről adott felételeket a maguk értelme alapján ítélem meg. Céljaik magától értendő az, hogy Finnországot olyan helyzetbe szoritani, hogy a további ellentállás és beteljesedjék Finnországban az, amit Molotov még annakidején Moszkvában követelt. Gyakorlatilag teljesen mindegy, milyen alakban és milyen kifogással nyilvánítják a szovjet feltételeket. Itt arról van szó, hogy az áldozat nyakára akasszák a zsínórt és azt szükség esetén összeszorítsák. Hogy a Szovjet Unió kényszerülve érezte magát erre a lépésre, bizonyították arra, hogy katonai helyzetének lehetőségeit maga is kételyesnek itéli. A bolsevizmus végcéljában senki sem kételkedhet. Vagyis kiirtása minden nem bolsevista európai nemzetnek, ebben az esetben pedig a finneket. Hogy azt a célt elérjék, ellenségeink nyíltan beismerték, csak azért hívták ki az egyetlen harcot Finnország ellen.”

A következő kérdés: Többször került fel az USA és Anglia részéről ígért biztosíték Finnországnak. Mit tart azokról a garanciákról.

„Az USA és Anglia részéről ígért biztosíték csak arra jó, hogy a finne-

ket csalogassák. A gyakorlatban minden angol és amerikai garancia elmerült. Hogyha a Szovjetunió győzne, még ha akarnák is egyik sem volna képes a szovjetterveket a legkisebb mértékben is befolyásolni. Egyébként ahhoz nincs is tisztességes szándékuk.”

A Führer nyilatkozatát következőképpen fejezi be:

„Anglia és Amerika egyébként maga is súlyos belső válság előtt áll. Nem is az a kérdés képesek-e a bolsevizmusnak feltételeket szabni, hanem saját országukban képesek-e és meddig a bolsevista forradalmat föl tartoztatni. Egy nemzet fennállásának biztosítéka, ahogy eddig is mindig úgy volt, egymaga a nemzet saját ereje.”

A Laval-kormány megszilárdulása

Páris, márc. 24.

Berlinen át Párisból eredő hír szerint a Laval kormány megszilárdulását jelenti, hogy Deat munkás párti vezetőt sikerült a kormány részére megnyerni.

Deat munkáspárti képviselő volt, mint olyan szellemi vezetője annak a csoportnak, amely Franciországot az új európai rendbe kívánta beilleszteni.

A Curzon-vonal csődje

Stockholm, márc. 24.

A ukrajnai Szovjet ülésen az elnök kijelentette, hogy az ukrajnai Szovjet igényt tart Cholm, Grubisev, Zamostie, Jároslav és Tomasev tartományokra. Mindezzel a Szovjet területi igények jóval túllépik a Curzon vonalat.

A Reuter ügynökség moszkvai tudósítójának ez a legújabb híre arról tanuskodik, hogy a Curzon-vonal csődjét jelenti.

Egy bányászstrájk kihatásai

Az angol szénbányavidékek mult heti munkabeszüntetése következtében a „Daly Mail”ban megjelent hivatalos számok alapján az angol sajtó megállapította, hogy 178.700 tonna szenet vesztett az angol hadiipar. A vasúti kocsik ebből következő hiánya folytán további 56.700 tonnányi szén nem jutott el az iparhoz úgy, hogy a fegyverkezési ipar egyheti szénkiesése nem kevesebb, mint 235.400 tonna volt ezen az az egy héten. A fenti számokat az angol üzemanyagminiszter hozta nyilvánosságra és ebben a háborúban rekordmagasságot jelent.

Roosevelt és Churchill újabb találkozásai

Stockholm, márc. 24.

Stettinius londoni látogatásával kapcsolatban a svéd sajtóban az a vélemény alakult ki, hogy rövidesen sor kerül Roosevelt és Churchill újabb személyes megbeszélésre. Mint utólag kitűnt, Stettinius a találkozó előkészítése céljával ment Angliába és amint küldetését befejezte, megállapítják, hol történet meg a két államférfi Roosevelt és Churchill.

Szent Patrik napján

Amsterdam, márc. 24.

De Valera az ir miniszterelnök Szent Patrik, Írország védszentjének napján rádió — mondotta többek között a miniszterelnök — az ir nemzet felfedezheti, hogy úgy mint a multban most is milyen korlátlanul kerülnek harcbaállításra az érzésem szerinti értékek. Hogyha egy külső hatalom az ir népet fizikailag túlterhelte a multban, nem adta föl a küzdelmet, sem mondott le jogairól, és nem hajolt meg a külső hatalom előtt. Még amikor fiaskót szenvedtünk, akkor is végeredményben mi voltunk a győzedelmesek.

A Német-Magyar Társaság új székhelye

A berlini „Deutsch Ungarische Gesellschaft” kurfürstendammi helyiségei bombatámadás áldozatul estek. A Társaság az úgynevezett Bayer-Haus ban rendezte be megalakulása után finom előkelőséggel berendezett helyiségeit, ahol a Társaság intímabb fogadásai, előadásai és teadélutánjai bonyolódtak le.

Az egyik berlinelleni éjjeli támadás alkalmával telitalálat érte a palotát és teljesen rombadőlt. A birodalmi kormány hallatlan készséggel gondoskodott arról, hogy a Társaság új otthont kapjon és Berlin legszebb villanegyedén Bahlemben Rheinbaben Allée 10. szám alatt nyitották meg a Társaság tagjai és barátai számára az új helyiségeket.

A legbuzgóbb marxisták a zsidók voltak!

„A 70-es, 80-as években egy legenda szállt szájról-szájra az orosz zsidó gettóban, ahítatal adták kézzől-kézre egy nagyszakállu, torzonborz haju, szurós szemű ember kép-mását, a bócher iskolákban és az imaházakban, egy nevet suttogtak mélységes tiszteléssel vének és fiatalok, szegények és gazdagok. A gettók zsidó proletáriátusa tulzá nélkül állíthatjuk, Marx Károlyban új Messiást látott; megmentőjét, felszabadítóját vélte benne felismerni, a XIX. század, a modern kor elhivatott zsidó vezérére látták benne.“ (Bosnyák Zoltán: a Zsidókérdés.)

1. A marxizmus alapítója a zsidó Marx Károly, aki apai és anyai ágon rabbi családból származott. Nem csoda azután, ha világmegváltó fanatikus eszméinek gyökerei is visszanyulnak a zsidóság világába. Hiszen éppen a zsidóság álmodozik arról, hogy egy minden faji és nemzeti különbséget lerontó közös nemzetközi világállam alapuljon, természetesen a zsidók el-sőbbisége mellett. Marx Károly pedig éppen ezt a nemzetek és osztályok nélküli világállamot álmodta meg és hirdette műveiben a „Kommunista kiáltványban“ és „A tőkében“. De ugyan-csak ez a Marx-Mardohaj Károly volt az, aki a XIX. század kapitalista világa fölött a kívánt kritikát gyakorolta. Szerinte a kapitalizmusnak, (a nagy tőke uralmának) előbb utóbb buknia kell és a tömegek vágyalmának, a közös birtoklásnak, az „urak,“ nélküli társadalomnak el kell érkeznie. Ehhez azonban le kell rombolni amit a kereszténység XIX. századon át épített és ebben a szörnyű értékrombolásban és dulásban egy dül a nemzetközi zsidó ág állja meg a helyét, átveszi vezető szerepét. Ekép új értelmezés adott annak az ősi zsidó vágnak, hogy a zsidók a világ urai lesznek

2. Marx elméleti elveit ismét egy zsidó, Lassalle Ferdinánd dolgozta ki a gyakorlati életre. A világ proletárijai nak megszervezése az ő nevéhez fűződik. Hogy a marxizmus Kelet é Közép Európa nagyobb városaiban gombamódra el tudott szaporodni annak egyik magyarázata az, hogy a városok zsidó proletárijai csatlakoztak hozzá. Németországban a híres Liebknecht, Luxemburg Róza, Ausztriában Deutsch, Adler, Magyarországon, Garami, Buchinger, Kun Béla; Samuelli voltak a zsidó marxizmus zsidó képviselői. 1918 ban aztán a politikai főhatalmat is kezébe kerítette a marxizmus a háborút elvesztett, ős zeomlott nemzetek fővárosaiban: Berlinben, Bécsben és Budapesten, A gyászos emlékü magyarországi kommunizmus-ról éppen eleget tudunk. Azt is tudjuk, hogy a nemzeti szellem és erő nem sokáig tűrte magán a gettóságu, idegenszemlélt fosztó atást, hanem talpra-szókkent és lerázta magáról az idegen szípolyozókat.

3. Sokkal mélyebbre tudta magát beenni a zsidó marxizmus Oroszországban. Az orosz nép ugyanis természetétől fogva inkább a szenvedőleges, passzív életre van beállítva, mindig tág tere nyílott mindenféle zavargó elemnek, amely határozott célkitűzéssel és esetleg katonai szervezettel-gel is akart győzedelmekedni. Ebben a zsidóság járt elől. Maga Lenin több ízben kijelentette, hogy a zsidóság nélkül a bolsevizmus aligha állhatott helyt. A forradalom legembertelenebb rémtettei a zsidó népbiztosok neveihez fűződnek, ami érthető, hiszen született oroszban sohasem lehetett volna meg az a véres ellenzenv a saját fajtájá-

„Német történelmi helyek anyaga“ és Roosevelt

Roosevelt amerikai államelnök, akit az egyik kitűnő magyar humoristánk a „nagy követelés-fagyasztó“ melléknévvel ruházott fel igen szellemesen, vizsgát tett mély kulturális műveltségéről és felfogásáról. Ujságírók előtt kijelentette, hogy az amerikai bombázók által rombadöntött Monte Cassino-i kolostort, amely 1200 éves multra tekint vissza hajlandó amerikai pénzen ujrafelépíteni és ehhez német történelmi helyek anyagát lehetne felhasználni. Az ember csak csodálkozik, hogy az „első amerikai polgárnak“ a gyalázatos felfogása nagyobb-e, vagy pedig a legmélyebb műveletlenségéből fakadó butasága. Véleményünk szerint mindakettő azonos nívón és mélységekben keres-hető.

40%-os osztalék — Angliában

A „Daily Mail“ egy cikke szerint nagy port vert fell Londonban az a hír, hogy az ismert „Woolworth-Konzern“ évi közgyűlése az 1942-es üzleti év 50%-os osztaléka ellentéteként az 1943-as üzleti évre „csak“ 40%-os osztalékot fizet részvényeseinek.

Ez a „hallatlan“ megkurtítása a részvényeseknek a konzern jelentése szerint abban találja magyarázatát, hogy a háborus adók felemelése nagyobb kötelezettségeket róttak a társaságra mint eddig. Jellemző, hogy az összes angol részvénytársasági jelentésekben min egy dűz-zogva, ezzel indokolják a kisebb osztalékokat.

Ennek dacára jellemző, hogy egy

val szemben. Közvetlen a forradalom utáni időkben 545 magasállású szovjet hivatalnok közül 446 volt a zsidó. 64 magasállású külügyi tisztviselő közül 56 volt a zsidó. A forradalmat is zsidó pénzen szervezték meg, mert az amerikai zsidó bankok adták hozzá a kölcsönt. A hírhedt Trockij is zsidó. A Sztalin rendszer kezdetekor a Szovjet-legfőbb irányítását kezében tartó személy közül 25 a zsidó. Az utóbbi években maguk Sztalinék jöttek rá azonban, hogy a zsidóság nem az orosz érdekeket támogatja, hanem ki zárólag a saját malmára hajtja a vizet. Éppen ezért tisztogatási munkát folytatott és számtalan magasrangu zsidót elmozdított helyéről, sokakat száműzött. Azonban még mindig számottevő a zsidó marxisták száma Oroszországban, Angliában és Amerikában egyaránt. Kína bolsevizálását is zsidó ügynökök végezték sikeresen.

4. Sokat emlegetik a bolsevizmus, vagyis a nemzetközi kommunizmus párfordulását. Mintha derülne az ég a rettenetes Keleten. Mintha Oroszország észretérne és az orosz bolsevizmust az oroszok utján akarnák folytatni a zsidók kikapcsolásával. Erre a kezdeményre előbb-utóbb sor kerül, ha még ma nem is történik teljes ütemben, hiszen minden nép előbb-utóbb kiábrándul a nemzeti értékeket tagadó nemzetközi zsidóságból.

Hiszen a tömegek megváltását, a tömegek igazságos kielégítését nem csak marxi alapon lehet elgondolni. Sőt, marxi alapon éppen nem! XIII. Leó pápának és XI. Pius pápának

A műveletlensége kinyilvánul akkor, amikor azt képzeli, hogy az 1200 éves multtal rendelkező falakat, az elpusztított freskókat és faragványokat, felbecsülhetetlen műkincseket amerikai pénzzel fel lehet újra támasztani hamvaikból. Gyalázatossága nem kisebb akkor, amikor német történelmi helyek anyagát akarja beépíteni egy általa lerombolt műemlékbe. Nyíltan bevallja tehát, hogy a háboru megnyerése esetén a német népnek szent és az európai kulturának megbecsülhetetlen, német területeken fekvő történelmi helyek „anyagát“ pontosan úgy el akarja rabolni, mind azt ma cselekszik megbízásából a szegény kiszolgáltatott Délolaszországban. (B. L.)

vállalkozás, amely kizárólag a kisemberekre van felépítve (a filléres Woolworth áruházak egész Euro pában el voltak terjedve) az ötödik háborus évben is ilyen magas osztalékokat tud fizetni.

Az orthodox egyház londoni vendégjárása

Stockholm, márc. 24

A svéd Svenska Dagbladet értesülése szerint Moszkvában megalakult az orthodox Egyház bizottsága, amely vendégségbe megy Londonba. A bizottság a husvétli ünnepek alatt vendége lesz az anglikán egyháznak, Londonban, és Canterburyban. A látogatás viszonzása annak a vendégjárásnak, amelyet Garbet angol érsek a Szovjet-Unióban tett.

híres körlevelei éppen a társadalmi kérdés igazságos megoldását hirdetik. A tőlük hirtetett hivatásrendiség pedig egyszer és mindenkorra kihuzza a méregfogát a társadalmi bajoknak. Ha egyszer az ember az emberrel szemben nem a vagyoni állapot alapján néz farkas-szemét, hanem megfogják egymás kezét azok akik a közös foglalkozás alapján egymásra vannak utalva, akkor nincs többé vézély arra, hogy a gazdagok és szegények külön utakon járjanak! Akkor jöhet a zsidó elégedetlenségéből táplálkozó marxizmus káprázatos, délibábos igéreteivel, mindenütt süket fülekre kerítő — a közmondás szerint. De ha egyszer a hivatásrendiség igazságos jövedelmet biztosít minden társadalmi rétegnek, akkor el fog tűnni az a kiáltó nvomor, ami a tápot adja és adja hazánkban is a marxizmusnak. Akkor maguk Samuelliék és Kunfiék fognak abban a sirban fekdüni, amelyet a magyar parasztnak kívántak!

Okuljunk a történelemből! Samuelliék olyan sirt szerettek volna ázni, amibe az összes magyar parasztot belökhették volna, mert rajtuk bukott meg forradalmi elgondolásuk! Ne bizuk sorsunk intézését másokra, hanem vegyük magunk kezébe saját sorsunk irányítását. Erre pedig egyetlen mód: a hivatásrendi gazdasági és társadalmi rend megvalósítása. 1918 ban a zsidó tervet a magyar parasztság megbuktatta, 1944 ben pedig erejének tudatában építse a pápai körlevelek tanítása alapján a hivatásrendi Magyarországot!

Jelentések a nemzetközi sajtóból

Észtország:

Észtországban egy új front-ujság jelenik meg „Rindeleht“ (A Frontujság) címen. A lap az észtsországi bolsevista ellenes önkéntes divíziók lapja lett.

Egyiptom:

Az egyiptomi Wafd-Párt egy új napilapot indított meg „Al Zaimal Muaiyad“ címmel. A lapnak egy illusztrált hetilap-melléklete is megjelenik. A pánarab és iszlám gondolat ápolását tüzték ki célul alapítói.

Északafrika:

Három új ujságot találunk az angolszások által megszállt észak afrikában: „The Egyptian Mail“ — „Gazette“ és „Tripolis Times“. Ezenkívül most van megalakulóban az „Union Jack“.

Horvátország:

A nagyszulyu horvát folyóirat: „Kelet és Nyugat“ mostantól kezdve török nyelven is megjelenik. A lap megjelenési helye Zágráb.

USA:

Az ismert amerikai folyóirat „Reader's Digest“, amelyik jelenleg az amerikai külföldi propagandában a legnagyobb szerepet játsza, ujabban saját szerkesztőségében készült cikkeket is hoz.

Az USA sajtó példányszáma

Az „United Press“ jelentése szerint az amerikai napilapok példányszáma 1942-ben naponta 44,492,836. Ugyanebben az évben a lapok száma 1974-ről 1894-re süllyedt vissza. Ugyanakkor a folyóiratok száma 3354-ről 6709-re emelkedett.

Bulgária:

A hivatalosan elismert bolgár ujságírók száma 331. Ebből 217 a fővárosban és 114 a vidéken működik.

Románia:

Szófiában néhány hónapja egy új román hiriroda dolgozik „Dunahirek“ címen.

USA:

Az ismert amerikai folyóirat „Times“ ezentul több külföldi kiadásban is megjelenik. Többek között egy ibére-amerikai kiadást is készítenek az egyik délamerikai államban. Ezen az uton szállítást akarják megtakarítani.

Newyorkban egy amerikai folyóirat jelenik meg francia nyelven „France Amerique“ címen.

Finnország:

A berlinben megjelenő Ost-Express 103. számában a finn ipar új felépítése és jelentősége, valamint az ipari termelés árindex jelent meg.

Horvátország:

A „Deutsche Zeitung in Niederlanden“ 115. számában behatóan foglalkozik Horvátország hadi és kereskedelmi flottájának kiépítésével. Az egész dalmát tengerpartnak horvát kézbe való kerülése nemcsak lehetővé teszi, hanem egyszersmind kényszeríti is Horvátországot egy megfelelő kereskedelmi hajóhad építésére. (B. L.)

HIREK

Vasárnap	Márc. 21 nap
19	Kat. A4. Laetare Prof. A4. József
Hétfő	Kat. B. Cs. Móri++ Prof. Hubert
Kedd	Kat. Benedek ++ Prof. Benedek
Szerda	Kat. Gen sz. Kat. ++ Prof. Oktávián
Csütörtök	Kat. Viktorián ++ Prof. Oltó
Péntek	Kat. Gábor főan. +++ Prof. Gábor
Szombat	Kat. Gyümölcs. B. A. Prof. Gyüm. o. B. A.

Időjárás: A hó eleje esős, hűvös 10-17 között meleg, száraz idő. A hó végén sok eső. — Március hó 15-én a nap kel 5:50 és nyugszik 17:55 órákor, március hó 25-én 5:38 kel és 18:03 órákor nyugszik. 20 perccel hosszabbak a nappalok. — **Holdvilágosítások:** Első negyed 1-én 21 óra 40 perckor. Holdtölte 10-én 1 óra 28 perckor. Utolsó negyed 17-én 21 óra 5 perckor. Újhold 24-én 12 óra 36 perckor. Első negyed 31-én 13 óra 34 perckor. — Tavasz kezdete 20-án 19 órákor.

Ma a Korona (Scheer) gyógyszer-tár Göringasse (Fő ucca) tart éjjeli szolgálatot.

Délben fél egytől 2 óráig csak az ügyeletes gyógyszer-tár van nyitva, a többi ezen idő alatt bezár.

A munkásbiztosító ügyeletes orvos a Beeskerek (Nagybeeskerek) egész területére szombat este 6 órától hétfő reggel 6 óráig dr. Sztakity Momir, lakik Horthy Miklós ucca 51. szám alatt.

A háborgó Vezuv. A Vezuv északi oldalán megindult a láva és szétömlése, a völgybe. San Sebastianó és Masso helyiségekből a népet kilakoltatták, mert leginkább azokat a helyiségeket fenyegeti veszély.

Ablaküveggyártás. A pancsovai első mechanikai ablaküveggyár 1943. évi mérlege szerint a gyár alaptőkéje 27 millió dinár. Az 1943. évi tiszta jövedelem az 1942. évi tiszta nyereséggel egybefoglalva, meghaladja a kétésfél millió dinárt.

Szuezkánalis részvények vételére. A Szovjetunió kairói követe megbízást adott tőzsdeügynököknek Szuezkánalis részvények vételére.

Románia gyümölcsstermése. Románia 1943. évi gyümölcsstermését átlagban gyöngébbnek mondják, mint az előző évi termést. Alma termett 7300 vagon. Abból a belső fogyasztás 6000 volt, külföldre pedig 1300 vagon került. Körtetermés 2400 vagon, belső fogyasztás 2000, kivitelre ment 400 vagon. Cseresznye 3000 vagon, belső fogyasztás 2000 és külföldre 1000 vagon jutott. Legkiadósabb a szilva volt. Termett 39 ezer vagon, amiből 32 ezer vagonnal fogyasztott a belföld, külföldre pedig 7 ezer vagon került.

IRODALOM

Rovatvezető: KRISTÁLY ISTVÁN, a BMKSz írói szakosztályának elnöke

A fonóban szól a nóta...

(Uj hang jelentkezik ebben az írásban A népi pedagógia oly régen várt úde, bensőséges, tettet hirtető hangja. Népi való-ságunk ígés sorai ez az írás. Rovatvezető.)

Hej! Boldog idők voltak azok. Mondják most a kemence mellett foglaltokodó öregek. Amikor ilyen sáros ködös őszi estéken felkerekedünk és üszköt csóválva világítottuk meg az utat, az egyik tanyától a másikig.

Mindig akadt egy tágas szoba, ahová az egész környék fiatal-ága-ös zegyült. No, de nem üres kézzel ülünk ott! A lányok elhoziák varrókájukat, a legényeknek is került mindig valami faricskálni valójuk. Menni is a munka vigan, dalolva, mesélve

Itt születtek meg a legszebb ruhahimzések, ingek, terítők, viganók, nyakravalók, keszkenők, kötők és pruzlikok; melyeket bucsukor még az igen messziről jövők is meg odáltak. Volt is azon olyan buzavirágos, kalászos, pipacsos, muskátlis, tuipános vagy nefelejtses, violás kompernálas, amilyet csak a mennyország legszebb kertjében találhatnánk. Olyan szépek is voltak az ilyen himzett háziszőtesber a lányok, mint a virágos mezők tünderei. Gyönyörűség volt nézni őket, mikor úgy ünnepnapon a templom előtt összegyűltek. Vagy tán amug is szebbek voltak a mostaniaknál? Van valami a dolog mögött!

Itt születtek meg azok a titokban adott — fehérselyem csipkés-zelű, drága kic-i kendők — melyeket a rámászsizmás legények tűztek a mellrevalójukra vasárnapkor. Ezekbe volt bele himezve az eladólány tarkavirágos szüzi álma, reménye és minden boldogsága.

Itt készültek a diszes fokesnyelek, karikás ostorok, tulipános ládák, bölcsök, kulacsok és megymás. De még a gölöncceres legények is itt (gondolják) eszelték ki a falravaló cserip-tányérok tuipános, virágos mintáit. Még a legujabb csárdásfigurákat is itt mutatták be, büszkén, csillogó szemekkel; ahogy dukál-csárdást járn.

Hát még az a sok szép nóta, amely pac-irtaszólástól — lombhullásig termett a délceg legények és dalos lányok szívében. Azokat is itt válogatják ki. Amelyik szép volt, mint a csillogó igazgyöngy, azt megtartották, a többi kielejtették. Voltak itt olyan lakodalmi nóták, vőfélyi mondókák; hogy még az a mesebeli kiskirály sem halott olyat a lakodalmán. Majd elfelejttem felemlíteni azokat a csodaszép betlehemi játékokat, karácsonyi, ujévi, husvéti és pünkösdi mondókákat és kö-zöntöket; amikre azok a nagyessző öregszerűk tanították mosolygó képű apókaikat.

Hogy elmúltak azok a boldog idők, amikor mindenki alkotott és mindenki adhatott. Akkor még sok Mező-kövesd, Torocko vagy Kalotaszeg volt az országban. Azt hinné az ember, hogy talán soha többé nem tér vissza az a boldogság és vidám meglepéseid ég a magyar szívekbe.

Mikor őseink elvetették az élet magvát ezen a szent helyen, melyet a havas hegyek bérce vesz körül; elvetették a magyar szellem teremtő,

alkotó erejének magvát is! Ott van az a mag minden magyar szívében. Ott él még most is ez a mag sóvárgó vagyakozással, hogy felszínre juthasson és újra kifejlődjön belőle a magyar népművészet sokágu terebélye-faja.

Készek! Kik a nemzeti szellem virágait vagytok hívva ápolni, ébredjétek fel az évtizedes aléltásból. Adjatok meg az irányt és vezessétek vissza népünket a nemzeti eszme templomába!.. Hogy ledobhassák a nagyipar által rájuk erőszakolt divatot és újra felvehessék önközük által, nemzeti egyeniségük nemes és jellegzetes külsőségeit.

De hogyan? — Vetődik fel a kérdés. — Semmiből nem lehet kezdeni! — De igen. — A mi népünkben van alkotó erő és a semmiből is tud teremteni! A mi népünk mindent véghez tud vinni, amit akar és amihez meg van a lehetősége. Ott integet, hív az ősi föld! Ha megadja a kenyeret, megadja a többi is.

Szerezzenek be a Gazdakörök lenés kendőrmagot Minden gazda szorit majd annyi helyet, amennyi kell a zük-égetetere; sőt, még azon felül is. Minden ház tarthat egy-két juhocskát.

Minden Női Tábor beszerezhet szövö-zeket, rokkát, guzsalyt, orsót és stb. Ezenkívül beszerezhetik a népművészet egyes remekait, ha másképp nem, hát képekben. Minden Női Táborban kadna valaki, aki készséggel bevetné a fiatalosgot a háziipar titkaiba. Erre most nagy szükség van. A műkedvelő csoportok, énekkarok, zenekarok csak egyoldalú tevékenységet fejtenek mostan ki.

Minden ifjusági alosztály beszerezhet egy kevés faanyagot, egy néhány szerszámot és kezdjék a népies mintájú gyermekjátékoknál, aztán fokozatosan tovább. Előbb másoljanak, később tervezzenek. Rndezzenek kívánságelődő okat, ahol arról a témáról beszéljenek, amit az ifjuság kér. Csak krdeni kell őket! Kevés utbaizsítással az ifjuság között is akadna ki tűnő előadó.

Végül ott vannak a középiskolák és a népiskolák. Ezeknek az igazi céljuk az volna, hogy a legtökéletesebb nemzeti szellemben neveljék fel a jövő generációját.

Nem düne tán össze a világ, ha egy kis változtatást vinnénk be abba a tantervbe. Ami csak abból állna, hogy azt a melékvágányra csuszított népművészetet kiemelnénk mellőzött helyéről és mint egy diszes arany-sujással, egybekötönnék vele az összes tantárgyakat. Ne elégedjünk meg csupán a népies vonatkozással.

Minden tanítói egység a lehetőség szerint, a népművészet egy példányából vagy termékéből induljon ki és oda térjen vissza. Ez legyen az iskolák vezérfoala. Ehhez hasonlítsuk más nép szellemi termékeit is. Erről gyűjtünk és gyűjtessünk adatokat, mert ez költi fel a természetes érdeklődést más tudományág után is. Csak a népművészetnek van igazi, természetes erkölcs nemesítő és nevelő hatása. Itt látná be a gyermek, hogy nem vagyunk rászorulva más toliával ékeskedni.

A nemzeti öntudatot tehát ne fél-téglával mellettdöntető ordítózással ébresszük fel; hanem olyan alkotó munkával, mel nek tudjuk a célját és ismerjük az értékét.

És akkor... a fonóban megint szól a nóta!

Apler Tivadar.

Robbanó ceruza. Az angolszász repülők ujabban Franciaország több részén dobtak le robbanó ceruzákat. Számos sebesülés történt. Egy fiatal asszony és egy 80 éven fölül ember életét veszítette.

Szójabab leszállítása. A horvát földművelésügyi miniszter rendelete alapján, minden 100 kg. leszállított szójababért a termelő 1000 kuna készpénzt, azonkívül 5 kg. étolajat, 10 kg. cukrot kap.

Marseilles függőhidja. Marseilles egyik nevezetessége és jellegzetességét a függőhidat, amely a két belső várat, egybeköti, — lebontják. A vasrészek kellenek más célokra. 17 ezer tonna vasat és 97 tonna kábelt nyernek a lebontás utján.

Egységes kenyér. A szlovák élelmezési miniszter rendelete alapján április 1-től kezdve csak egységes kenyeret süthetnek a kenyérgyárak. A kenyérben 70 százalék buzaliszt.

Argentina kivitele. Argentina kivitele az év első két hónapjában 934 millió tonna, 718 millió tonna behozattal szemben. A kivitel elsősorban hus, bőr majd pamut, gabona, tej és tejtermék volt.

Szappanfőzés. Romániában a rendkívüli nagy mennyiségű olaj-és zsirhulladék lehetővé tette a szappanfőzés lényeges fokozását. A kiviteli társaságok, a minisztériumhoz fordultak azzal a kérelemmel, engedélyezze a szappanfőlésegek kivitelét.

Angol tréfa. Egy angol terrorrepülő azzal szórakozott, hogy művészi mutatványokat rendezett. A mutatványokkal a földeken dolgozó asszonyokat szokta elképesztetni. Egyik mutatványa során leszelte az egyik asszony fejét. Az ügy bíróság elé került. A nottinghami törvényszék a „kedélyes“ repülőt 4500 márka kártérítés fizetésére ítélte. A gyilkosnak semmi más baja sem történt.

DMKSZ BESZERZÉSI ÉS FOGYASZTÁSI SZÖVETKEZET Nagybeeskereken felkéri tagjait, hogy olaj, cukor és liszt járandóságait minden hó 25-ig okvetlenül kiváltani sziveskedjenek, ellenkező esetben az elszámolás miatt elvesztik igénylésüket.

Szociálpolitika, óh!

A canterbury érsek a „Daily Sketch“ szerint nagy liverpooli beszédében az angol családok új „Magna Charta“-ját állította fel. A szociális alkotmány négy főpontban kulminált: 1. Minden gyermeknek olyan házában kell születnie, amelyet valóban családi otthonnak lehet nevezni. 2. Minden gyermeknek olyan élelmezési lehetőségeket kell biztosítani amelyet egészségben tartása megkövetel.

E két követelés egy magasrangú egyházi személy részéről nem más, mint annak a bevallása, hogy az angol lakóság szélesebb rétegeinek lakásviszonyai, valamint a gyermekek ellátásának a nivója azon mérték alatt van Angliában, amelyet minimálisnak lehet nevezni. És ezt egy olyan ország személyisége állapítja meg, amely a világ leggazdagabb élelmiszer és nyersanyagterületeivel rendelkezik. Amelynek azonban tisztára plutokrata vezetősége van.

Két forradalom

43

Tajtékozva irt a „Vörös Ujság”. Mi pedig újra várni kezdtünk. Mondják, Bécsben több mint huszezer fegyverfogható magyar van. Képzletünkben már kigyulladt a Dunántul. Az emberek titkolódzva sugták: Megindulnak a bécsi magyarok napok kérdése, feldöntik a diktaturát. Aztán... egy éjje' átjött Királyhidánál néhány tiszt a határon. Ötvenen se voltak. Az osztrák határőrök hirtelen lefegyverezték őket.

Uj reménység... A Nikolényi-összeesküvés gondolata túlélte a vértanukat. A szalak tovább szövődtek. Ismét szervezkedtek a bátrak. Május 4-én hajnali 3 órakor kellett volna a jeladó repülőgépeknek a Vérmező fölé érnie. Előző este a győzelem reményében néhány tiszt a Dunapalota éttermében fehér rózsával, visszavart csillagokkal, kitüntetésekkel jelent meg és a Kossuthnótát és a Himnuszt játszatta a cigányokkal.

Ez az együgyű és vétkes tünnetés figyelmesekké tette a nyomozókat. Még azon az éjjelen tartóztatták Dormándy alezredest, Horváth Viktor századost és több hőselkü hivatalnokot és tisztet.

Csak a vihar zug odakinn, mintha egy roppant hárfá pengne szivszakadva a zajló levegőben.

Most egyszerre elszakadt a hárfá az ablakom előtt. A fergeteg valahol sodorja a szomorú nyírfa hosszú gallyait. Fújja az elszakadt hárfahurokat...

Sohasem láttam szebbnek még a kertet.

A bokrok összeborultak és az alélt, illatos csendben roskadoztak a virágok alatt.

Egyszerre, mintha valahol távol egy ropant dongó zümmögött volna. Gyorsan repült, jött, közeledett. A repülése már zugássá lett. Gépkocsi nyargalt Mohora felől. Szürke, nagyszerű táborig autót volt. Olyan, mint régen a királyé. Berregett, katogott, nyekkent... A bokrok között kiláttam. A gépkocsi megállt a sövény mellett. Bőrkabátjában olyan volt a soffőr, mint egy fóka. Portól lisztesen hajlott előre, sietősen igazgatta a kormánykereket. Kivüle még három utasa volt az autónak. A főhelyen kövér, magasvállú, rövidnyaku, melles zsidó ült, kényelmetlen, önmagába süppedt, puha tartással. Lapos szovjetsapkája alól zsiros, fekete haj göndörödött le kövér nyakára. Beretvált arca kabaré-színészekre emlékeztetett.

A gép elindult. A por elfedte. Névtelen undor futott át rajtam.

Miért vetődött ide ez a kép? Hol láttam ezt az arcot? Honnan...

Összerázkódtam. Mintha egy puha, nyálkás varangy tükrözte bele a képét egy tiszta erdei tó vizébe. Elmult. A keret összecsapódott a kép felett és az orgonák virágzása eltörölte a nyomát.

Este megtudtam, hogy az az ember a fejedelmi autóban, kíséretével, Pogány József volt.

Keserű, gunyos érzés fogott el. Halálra ítélték, köröztetnek, szétküldték a hajtóvadászatra köpöiket. A soffőr talán ugyanaz, akinek a révén spiont állítottak a télen az otthonomba. És ezek az emberek, akik hetek óta keresztek, egy ölnyre álltak tőlem,ők nyíltan, szabadon, én a bokrok között. Nem sejtettek semmit. Pedig mindenütt, amerre ők járnak, ugyanaz a vádtól égő nagy magyar tekintet, ugyanaz a gyűlölettől forró átok száll utánuk.

XVII.

Tegnap este ujságot dobtak le a vonatról. A régi polgári lapok még a kommunista átalakulásukban is megszűntek. Orosz minta szerint már csak hivatalos ujságok vannak: A Népszava, a Vörös Ujság, A Vörös Katona, az Ifju Proletár és elkendőzöttén megmaradt, „Fáklya” néven, mint a közoktatási népbiztosság hivatalos ujságja, a szabadkőművesek lapja, a „Világ” és a nagy kapitalisták lapja, a „Pester Lloyd”, melyet a forradalmi kormányzótanács félhivatalos német szócső gyanánt használ...

Az ujság körben járt a faluban. Egyik ház adta a másiknak, végül hozzánk is eljutott. Nagy betűk hirdetik: „A proletár seregek győzelmei: Salgótarján, Fülek... És Lenin szikratáviratában üdvözli Kun Bélát a győzelmek alkalmából.”

Lenin itt... Megint itt van! A nap süt és mégis sötét és kétségbeesítő köröskörül a szemhatár. Ha csakugyan ők győznének a harcban?...

Egyszerre hangosan nevetnem kellett. Landler elvtárs cikket közöl a Népszavában. Beszámolója szerint Kun Bélával és Pogánnyal látogatott meg egy munkászászlóalj. Majd szó szerint következő: „Mikor észrevettek bennünket, éljeneztek. Aztán valami sajtósági történet, — autogrammot kérnek tőlünk elvtársaink. Nem egy, nem is tiz, hanem legalább egy fél zászlóaljnak kell autogrammot adni. Nyilván csak vak lehet, aki ebből biztosra nem következtet. Az a hadsereg, melynek olyan kulturnívója van, hogy a front mögött egynéhány kilométerrel nem kér egyebet,

mint autogrammot: Az a hadsereg, csak győzhet.”

A vörös sajtó gyűlölködő gunyval üvölt: Aradi kormánykarrakatura... Mi ez? Ellenkormány! Magyar emberek, magyar kormány... Május 5-én alakult meg Aradon. Két hét előtt és mi ugyan ebben az országban csak ma tudjuk meg. A hir terrorja működik. De végre mégis... És egyre olvasom az aradi manifesztumot. „A nemzet igazi vezérei fogságban, számkivetésben, ideiglenesen mi vesszük át a vezetést.”

Ez a hang magyar hang, hosszú idő után. Nem a szavak hencegő dözsölése, nem az autogrammosztók beteg pöffeszkedése, de előkelő és szerény, mint az, aki a kormány élén áll. Pedig egy pillanatra mellbe ütött a neve. Iszony emlékek kapcsolódnak ahhoz a névhez és szörnyű átok. Károlyi Mihály után megint egy Károlyi. De gróf Károlyi Gyula egyénisége elébe lép a névnek, mintha vezekelni akarna azért, amit egy másik hordozója elkövetett. Az aradi külügyminiszter: Bornemissza Gyula báró, éveken át vezére volt az Romániába vetődött magyarságnak. A hadügyminiszter nem irógépügynök vagy zugujságiró, de bizonyosan igazi katona. Talán Sós tábornok, talán más? Vajjon ki lehet? Szándékosan olvashatatlanul szedett név volt az ujságban. Kintzig János földmivelésügyi, Solymossy Lajos báró pénzügyi miniszter. Sok derék név! Közöttük egyetlen egy érintett kellemetlenül: Varjassy Lajos, Károlyi Mihály és Jászi Oszkár embere. De ez a rossz impresszió és elmosódott a fellélekzésben és mentől jobban tombolt a sajtó, az új magyar kormány ellen, annál mélyebb lett bennem az öröm. „Kik ezek a senkik? — írja a kommunista ujság. Magyarok... feleli a levegő, az élet, a reggel és este. És a reménység gyönyörűt mesélt...

A falu felől egyszerre tömegesen tódultak be a katonák a kapun. A harminckettes nehéz tűzerek aratni jöttek a kertbe. Este indulnak. Virág kell a vonatra. És mindennek nekirohantak, ami nyílt a csendes zöld birodalomban. Reccsentek a gallyak, jajgattak a kert.

Az álmodó kis bokrok kusza madárijesztők lettek egyetlen óra alatt. Orgonafürtöktől lilaszínű a fü. Sutára kaszabolt ferde ágak, félszeg, sebesült növények, lenyuzott gallyakon fityegő hánca. Agyontiporták a tavaszt... Néma düh szállt fel bennem. Vitték volna a virágokat. De mire való ez a vad pusztítás? Elfordultam. Nem birtam nézni.

Pedig ilyen kert ma egész Magyarország. Leszaggatják minden virágát, letiporják minden szépségét. Összegázolják minden utját, letépi az egész tavaszt... Hiába; semmiért...

(Folytatjuk)

FURÓGÉPET,
csavarmetszőt, üllőt
és sajt 300
megvételre keresünk
Állami mentelep. Versec

Hus- és zsirjegyek kiszolgáltatása

A Városi Élelmezési Hivatal közlése szerint, mindazok akik nem vágtag házilag sertést és hus, valamint zsirjegyre igényjogosultak, a jegyeket az alani sorrendben és napon reggel 7.30—12 délután pedig 14—17 óra időközben a Városi Élelmezési Hivatalban átvehetik.

Az Élelmezési Hivatal vezetősége nyomtatékosan megjegyzi, hogy az alant jelzett napokon csak azoknak szolgáltatják ki a hus- és zsirjegyet, akik ugyancsak az alani névsorban vannak fölűntelve. Akik valamilyen okból kifolyólag az előirt napon nem jelentkezhetnek, a hus- és zsirjegyeket csak április 11-én kaphadják. A régi hu jegyen még meglévő szelvényeket le kell vágni és a husjegyet a becserelésnél úgy beszolgáltatni.

A kiosztási nap és névsorrendje:

Március 25-én: B 401—600, L 251—520, M 951—1200, S 801—1100;

március 27-én: B 601—800 H 1—250, M 1201—1450, Sch 1—250, tanulók 450—630;

március 28-án: B 801—1000, H 251—540, R 1—250, Sch 251—500;

március 29-én: B 1001—1200, I 1—160, R 251—500, Sch 501—750;

március 30-án: C 1—220, J 1—200, R 501—680, U 1—100, Z 1—110, Q 1—10;

március 31-én: Cs 1—270, J 201—450, O 1—160, P 1—100, T 1—250;

április 1-én: Ty 1—80, Gy 1—170, P 101—350, T 251—500, K 1—250;

április 3-án: D 1—200, K 251—500, P 351—600, T 501—720;

április 4-én: D 201—430, K 501—750, P 601—850, V 1—250;

április 5-én: E 1—210, K 750—1000, P 851—1025, V 250—500, Dz 1—10;

április 6-án: F 1—200, K 1101—1200, N 1—200, V 501—750;

április 8-án F 201—420, K 1250—1530, N 201—460, V 750—830, Zs 1—140 és cigányok.

Nyilttér

(Ezen rovat alatt közlöttekért nem vállal felelősséget a szerkesztőség).

Feleségemtől, Tóth Pálné született Gombár Erzsébettől különváltan élek, adósságaiért felelősséget nem válllok.

Tóth Pál asztalos
Nagynezsény.

Jó magaviseletű 30
KOCSIST KERESÉK,
aki a mezőgazdasági munkához is ért.
Fizetés megegyezés szerint.
Jelentkezés: VERSEC, Iriga Mária u. 50.

234
40 méter
kerítés drótot,
vagy vaskerítést keresek megvételre.
Ártili-füldő, Törökbecse.

A szerkesztésért és kiadásért felel:
Üzvegy dr. Mara Jenőné
Uri (Herren) ucca 7.
Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Becskerek (Nagybecskerek)
Sepp Kraft (Zápolya) ucca 3.